

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 860/2016-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 16. novembra 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], zastúpeného Advokátskou kanceláriou VASIL, ŠIMONOVICH & partners, s. r. o., Kuzmányho 29, Košice, v mene ktorej koná advokát JUDr. Martin Vasil', vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Tdo 82/2014 a jeho uznesením z 12. februára 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 30. apríla 2015 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“)

a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Tdo 82/2014 (ďalej aj „napadnuté konanie“) a jeho uznesením z 12. februára 2015 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ bol odsúdený rozsudkom Okresného súdu Michalovce (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 3 T 254/2013 z 29. mája 2014 na trest odňatia slobody v trvaní 11 mesiacov nepodmienečne a bol zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia. Predmetným rozsudkom bol uznaný za vinného z prečinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 Trestného zákona.

Proti rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) uznesením sp. zn. 7 To 79/2014 zo 4. septembra 2014 tak, že ho zamietol.

Proti uzneseniu krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením tak, že dovolanie podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

Podľa sťažovateľa napadnutým uznesením bolo porušené jeho právo „*domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom inom orgáne Slovenskej republiky podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy... právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru...*“.

Sťažovateľ uvádza, že v jeho trestnej veci *«bola podstatnou otázkou zaujatosti, resp. nezaujatosti povereného príslušníka, ktorý vykonával úkony v prípravnom konaní. Konkrétne išlo o to, že poverený príslušník por. [REDAKOVANÉ] bol v priateľskom vzťahu s poškodenou [REDAKOVANÉ], keď títo boli na sociálnej sieti facebook evidovaní ako priatelia, pričom poverený príslušník viackrát označil jej fotky a statusy označením „páči sa mi to“ a dokonca aj pozitívne komentoval jej fotografiu*

s textom „Morská víla ☺“, čo poškodená opätovoala tým, že označila, že tento komentár sa jej páči cez funkciu „páči sa mi to“.».

Sťažovateľ túto skutočnosť (vzťah/komunikáciu medzi poškodenou a povereným policajtom prostredníctvom facebooku signalizujúcu priateľský vzťah týchto osôb) namietal v odvolaní a následne aj v podanom dovolaní. V rámci svojej argumentácie poukazuje na § 31 ods. 1 a § 2 ods. 10 Trestného poriadku a na judikatúru ústavného súdu (III. ÚS 26/2010) a v tejto súvislosti uvádza:

«V tejto veci je zrejmé, že poverený príslušník a poškodená boli vzájomní priatelia na facebooku, pričom poverený príslušník aktívne prejavoval náklonnosť poškodenej používaním funkcie „páči sa mi to“ a prejavovaním pozitívnych komentárov a táto mu uvedenú skutočnosť opätovoala. Je potrebné tiež uviesť, že aby boli tieto osoby vzájomní priatelia na facebooku, títo sa museli vzájomne potvrdiť na sociálnej sieti ako priatelia. Bez súhlasu oboch týchto osôb systém siete facebook neumožňuje, aby tieto osoby boli evidovaní ako priatelia.

Najvyšší súd uviedol, že nejde o vzťah takého charakteru, ktorý objektívne i subjektívne bránil policajnému orgánu pristupovať k veci a stranám trestného konania nezaujato a preto oprávnene vyvoláva pochybnosti o jeho nezaujatosti. V § 31 ods. 1 Trestného poriadku je však uvedené, že je potrebné vylúčiť osobu, u ktorej možno mať pochybnosť o nezaujatosti pre jej pomer k inej zákonom uvedenej osobe. Taktiež z citovaného rozhodnutia ústavného súdu je zrejmé, že orgán rozhodujúci o právach obvineného musí sa objektívne javiť v očiach strán ako nestranný.

V tejto veci nastala paradoxná situácia, kedy odvolací aj najvyšší súd svojim rozhodnutím vlastne vyjadrili, že je v poriadku, ak osoba, ktorá rozhoduje o právach obvineného, je v priateľskom vzťahu s poškodeným. Tento priateľský vzťah je navyše podporený tým, že takáto osoba aktívne prejavuje na sociálnej sieti pozitívny vzťah k poškodenej využitím funkcie „páči sa mi to“ a pozitívnymi komentármi a druhá osoba to spätne opätuje. Táto situácia je tak paradoxná, že sťažovateľ už ani nevie, ako inak by mal možnosť preukázať, že ide o vzťah, ktorý by objektívne i subjektívne bránil policajnému orgánu pristupovať k veci a stranám trestného konania nezaujato. Takýto výklad ustanovení o vylúčení osoby v prípade jej zaujatosti postavil osobu, ktorá má byť týmito ustanoveniami

chránená do situácie, kedy by mala táto osoba preukazovať intenzitu vzťahu medzi vylúčenou osobou a osobou voči ktorej má pomer. Uvedené však nevyplýva z citovaného zákonného ustanovenia – § 31 ods. 1 Trestného poriadku, ktoré ustanovuje, že stačí pochybnosť o nezaujatosti takejto osoby, preto táto skutočnosť nemusí byť bezpochybné dokázaná.»

Podľa sťažovateľa – špecifikovaný priateľský vzťah medzi poškodenou a povereným policajtom – vyvoláva pochybnosti aj o zákonnosti vykonaného dokazovania, na základe ktorého bol usvedčený zo spáchania predmetného skutku. V tejto súvislosti sťažovateľ ďalej uvádza:

«V prípravnom konaní sťažovateľ nebol zastúpený právnym zástupcom, pričom on sám nemá právnické vzdelanie, teda je zrejmé, že dôkazy, ktoré boli obstarané v prípravnom konaní záviseli od toho, ako boli obstarávané a zaznamenávané povereným príslušníkom, ktorý bol v priateľskom vzťahu s poškodenou. V tejto veci možno mať aj pochybnosť o tom, či poverený príslušník riadne poučil sťažovateľa ako obvineného o jeho právach a či sa ubezpečil, že svojim právam rozumie a náležite mu ich vysvetlil alebo či takéto poučenie len formálne uviedol v zápisnici. Je zrejmé, že ak je poverený príslušník v priateľskom vzťahu s poškodenou, existuje pochybnosť o tom, či s rovnakou náležitosťou postupoval tak, aby boli vykonané dôkazy aj v prospech sťažovateľa. Tento zásadný nedostatok nemožno následne konvalidovať tým, že prokurátor nezistil žiadne pochybenia zo strany povereného príslušníka, keďže prokurátor nebol osobne prítomný pri úkonoch, ktoré poverený príslušník vykonával a teda nemal reálnu vedomosť, ako tieto úkony prebehli. Je zrejmé, že priateľský vzťah povereného príslušníka s poškodenou nie je skutočnosť, na ktorú by bolo možné jednoducho sa neprizeriť, keďže takáto skutočnosť môže mať a má vážne následky pre život sťažovateľa, ktorý sa v súčasnosti nachádza vo výkone trestu odňatia slobody.

O tom, že pochybnosti o nezaujatosti povereného príslušníka sú reálne, svedčí aj skutočnosť, že odporca sám skonštatoval, že pri rekognícii v prípravnom konaní sa nepostupovalo v zmysle zákona, keď tento dokonca uviedol, že išlo o nadbytočný úkon. Z opísaného je tiež jasné, že poverený príslušník bol ovplyvnený svojim vzťahom k poškodenej, keď vykonával úkony, ktoré sú v rozpore so zákonom a nadbytočné.

V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že súd prvého stupňa sa opieral o rekogníciu ako o podstatný dôkaz, keď sám uviedol, že „v rámci vykonanej rekogníciie poškodená [REDAKOVANÉ] opakovane ako páchatel'a skutku označila obžalovaného [REDAKOVANÉ]“. Z citovaného je zrejmé, že identifikácia páchatel'a bola vykonaná najmä na základe úkonu, ktorý bol vykonávaný v rozpore so zákonom. Preto v tejto súvislosti nie je možné dospieť k názoru, ktorý vyslovil vo svojom rozhodnutí odporca, a to že „dovolaním napadnuté rozhodnutie sa o žiadny nezákonný dôkaz neopiera.“ V tejto veci je zrejmé, že práve identifikácia páchatel'a, ktorá je najdôležitejšou zložkou objasňovania trestných činov, sa opiera o dôkaz, ktorý bol vykonávaný v rozpore so zákonom. Nie je potrebné ďalej vysvetľovať, že práve zákonom ustanovený postup je esenciálnou zložkou právneho štátu, ktorá je explicitne zakotvená v článku 46 ods. 1 Ústavy SR. Rozhodnutie odporcu a nižších súdov sú teda založené na viacerých dôkazoch, ktoré boli vykonané nezákonne.»

Vzhľadom na skutočnosti uvedené v sťažnosti sa sťažovateľ domáha, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Základné právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom inom orgáne Slovenskej republiky podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základné právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru... sťažovateľa... bolo porušené uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Tdo 82/2014 zo dňa 12. 2. 2015 a konaním, ktoré mu predchádzalo.

... zrušuje uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Tdo 82/2014 zo dňa 12. 2. 2015 a vracia vec na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný nahradiť trovy konania v sume 355,73 EUR do pätnástich dní od právoplatnosti tohto nálezu na účet právneho zástupcu sťažovateľa...“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jej prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní preskúmal sťažnosť, ktorou sťažovateľ namieta porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu v napadnutom konaní a jeho uznesením z 12. februára 2015, z hľadiska toho, či ju nemožno považovať za zjavne neopodstatnenú.

O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti ide vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo

slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmavať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

Najvyšší súd v odôvodnení napadnutého uznesenia, ktorým odmietol dovolanie sťažovateľa, poukázal na rozsudok okresného súdu, odvolanie sťažovateľa, uznesenie krajského súdu a tiež na dovolaciu argumentáciu sťažovateľa, vysporiadal sa s podmienkami dovolacieho konania a poukázal na účel dovolania. Následne uviedol tieto právne závery:

„V posudzovanej veci obvinený ako prvý uplatnil dôvod dovolania uvedený v ustanovení § 371 ods. 1 písm. e/ Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak vo veci konal alebo rozhodol orgán činný v trestnom konaní, sudca alebo prísediaci, ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania.

Existenciu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. e/ Tr. por., ako už bolo vyššie uvedené, obvinený videl v tom, že úkony v prípravnom konaní činil poverený príslušník, ktorý mal byť pre jeho priateľský vzťah s poškodenou vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. e/ Tr. por. možno uplatniť, ak vo veci konal alebo rozhodol orgán činný v trestnom konaní, sudca, alebo prísediaci, ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania. V rámci uplatneného dovolacieho dôvodu musí dovolací súd potom skúmať, či skutočne vo veci rozhodol vylúčený orgán...

V posudzovanej veci, ako vyplýva zo spisového materiálu, obvinený až v dôvodoch svojho odvolania vzniesol námietku zaujatosti voči poverenému príslušníkovi por. [REDAKOVANÉ]. S jeho námietkami sa podľa názoru dovolacieho súdu dostatočne a presvedčivo vysporiadal súd druhého stupňa v dôvodoch svojho rozhodnutia (strana 4 napadnutého uznesenia), preto v podrobnostiach na ne poukazuje. Dovolací súd považuje za potrebné k tomu dodať, že dôvodom zaujatosti nie je akýkoľvek vzťah k prejednávanej veci alebo k účastníkom, ale musí ísť o vzťah takého charakteru, ktorý objektívne i subjektívne bráni policajnému orgánu pristupovať k veci a stranám trestného konania nezaujato, a preto oprávnene vyvoláva pochybnosti o jeho nezaujatosti. V konkrétnom prípade však žiadny taký pomer resp. vzťah ani dovolací súd nezistil. Okolnosť, že poverený príslušník a poškodená boli na sociálnej sieti vedení ako priatelia, ešte nenasvedčuje tomu, že ide o taký vzťah medzi nimi, ktorý by vzbudzoval pochybnosti o jeho nezaujatosti. Napokon o skutočnosti, že poverený príslušník vo veci postupoval nezaujato, svedčí aj tá okolnosť, že po podaní návrhu na podanie obžaloby, tento návrh preskúmal najskôr prokurátor a keďže nezistil žiadne pochybenia zo strany povereného príslušníka, podal na príslušnom súde vo veci obžalobu, ktorá bola bez akýchkoľvek pochybností súdom prijatá. Z uvedeného potom vyplýva, že námietky obvineného nie sú spôsobilé naplniť dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. e/ Tr. por.

Ako ďalší dovolací dôvod obvinený uviedol ustanovenie § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por., podľa ktorého možno dovolanie podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Vo všeobecnej rovine treba k tomu dovolaciemu dôvodu uviesť, že tento dôvod dovolania sa vzťahuje k najdôležitejšej fáze trestného konania – k dokazovaniu. Dokazovanie prebieha v štyroch etapách, začína vyhľadávaním, nasleduje etapa zabezpečovania dôkazov, potom ich vykonávanie a na záver etapa hodnotenia dôkazov. Za dôkaz pritom môže slúžiť všetko, čo môže prispieť k náležitému objasneniu veci

a čo sa získalo z dôkazných prostriedkov podľa Trestného poriadku alebo podľa osobitného zákona.

Dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. sa vzťahuje predovšetkým k tretej etape dokazovania, t. j. k vykonávaniu dôkazov súdom. Logicky však zahŕňa aj predchádzajúce dve štádiá dokazovania, lebo dôkazy zadovážené v rozpore so zákonom nie sú v trestnom konaní použiteľné a hodnotiteľné ani v prípade, ak by ich súd na hlavnom pojednávaní vykonal v súlade s príslušnými ustanoveniami Trestného poriadku. Aby bol tento dovolací dôvod skutočne obsahovo naplnený, musí sa zároveň súdne rozhodnutie o nezákonné dôkazy aj reálne opierať.

Obvinený [REDAKOVANÉ] v rámci tohto dovolacieho dôvodu argumentoval, že v prípravnom konaní sa pri rekognícii nepostupovalo zákonným spôsobom a namietal hodnovernosť svedeckých výpovedí príslušníkov polície.

K uplatnenému dovolaciemu dôvodu považuje dovolací súd za potrebné uviesť, že pri rekognícii v prípravnom konaní sa skutočne nepostupovalo v zmysle zákona. V konkrétnom prípade vzhľadom na priebeh udalostí išlo dokonca o nadbytočný úkon. Poškodená totiž sama prenasledovala páchatel'a vniknutia do jej chaty a na základe jej iniciatívy bol obvinený aj zadržaný hliadkou polície. V tejto súvislosti treba pripomenúť, že súdne rozhodnutie o vine obvineného nie je založené iba na tomto jedinom dôkaze. Rozhodnutie je výsledkom dokazovania na hlavnom pojednávaní, ktoré bolo aj podľa dovolacieho súdu vykonané zákonným spôsobom. V trestnom konaní platia zákonom stanovené pravidlá pre zisťovanie skutkového stavu veci a pre hodnotenie dôkazov -ustanovenia § 2 ods. 10 a ods. 12 a § 168 ods. 1 Tr. por. Podľa nich bolo potrebné zisťovať skutkový stav veci v rozsahu, ktorý bol nevyhnutný pre rozhodnutie. Z uvedeného vyplýva, že dovolaním napadnuté rozhodnutie sa o žiadny nezákonný dôkaz neopiera. Argumentáciu obvineného vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. vyhodnotil dovolací súd ako nedôvodnú, predstavujúcu skôr skrytú formu vyjadrenia jeho záujmu, aby boli vykonané dôkazy (zistený skutkový stav) hodnotené v jeho prospech.

V dovolacom konaní platí, že obsah konkrétne uplatnených námietok, tvrdení a právnych názorov, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, musí skutočne vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu takého dovolacieho dôvodu podľa § 371 Tr. por. Pokiaľ tomu tak nie je a podané dovolanie len formálne odkazuje

na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania, pritom ale v skutočnosti obsahuje argumenty stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu, ide o dovolanie, ktoré je potrebné odmietnuť podľa § 382 písm. c/ Tr. por...

Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe všetkých vyššie uvedených skutočností a právnych záverov konštatuje, že v trestnej veci obvineného [REDAKOVANÉ] dôvody dovolania upravené v § 371 ods. 1 písm. e/, písm. g/ Tr. por. splnené nie sú, a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky s použitím § 382 písm. c/ Tr. por. na neverejnom zasadnutí dovolanie obvineného [REDAKOVANÉ] odmietol.“

Najvyšší súd v napadnutom uznesení odkázal na tú časť odôvodnenia uznesenia krajského súdu sp. zn. 7 To 79/2014 zo 4. septembra 2014, v ktorej sa tento vysporiadal s námietkou sťažovateľa týkajúcej sa priateľského vzťahu poškodenej a povereného policajta.

V súvislosti s odkazom najvyššieho súdu poukazuje ústavný súd na svoj ustálený právny názor, podľa ktorého odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (tak prvostupňového, ako aj odvolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (IV. ÚS 350/09). Tento právny názor možno primerane aplikovať aj v trestnom konaní a taktiež vo vzťahu k rozhodnutiu dovolacieho súdu a rozhodnutiu odvolacieho súdu.

Na tomto základe ústavný súd preskúmal aj tú časť odôvodnenia uznesenia krajského súdu zo 4. septembra 2014, na ktorú najvyšší súd výslovne poukázal. Krajský súd v tejto časti svojho uznesenia uviedol:

„Poukazujúc na vyššie uvedené, obžalovaný [REDAKOVANÉ] námietku zaujatosti vzniesol až v odvolaní a podľa názoru odvolacieho súdu z dôkazov pripojených k jeho odvolaniu nie je možné ani jednoznačne urobiť záver, aby sa jednalo o taký priateľský

vzťah, o takej vnútornej kvalite a intenzite, aby por. [REDAKOVANÉ] nebol spôsobilý nezaujato vykonávať úkony trestného konania v zmysle § 31 ods. 1 Tr. por.“

Základom sťažovateľovej sťažnosti je jeho nesúhlas s právnym záverom najvyššieho súdu a krajského súdu, podľa ktorého špecifikovaný vzťah medzi poškodenou a povereným policajtom (vzájomná komunikácia prostredníctvom facebooku) nemá takú kvalitu, aby vyvolával pochybnosti o jeho nezaujatosti. Podľa sťažovateľa, vychádzajúc zo znenia § 31 ods. 1 Trestného poriadku, stačí pochybnosť o nezaujatosti bez toho, aby bolo potrebné preukazovať intenzitu špecifikovaného vzťahu.

Podľa sťažovateľa tento vzťah medzi poškodenou a povereným policajtom zároveň vyvoláva pochybnosti o zákonnosti vykonaného dokazovania – pochybnosť o tom, či sťažovateľ bol povereným policajtom riadne poučený, či tento vykonal dôkazy v prospech sťažovateľa dôsledne. Rovnako tak poukázal na záver najvyššieho súdu, podľa ktorého rekognícia nebola vykonaná v súlade so zákonom, a tento dôkaz navyše považoval za nadbytočný.

Podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca alebo prísediaci sudca (ďalej len „prísediaci“), prokurátor, policajt, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník, asistent prokurátora a zapisovateľ, u ktorého možno mať pochybnosť o nezaujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní.

Z konštantnej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že základné právo na prerokovanie veci nestranným súdom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je v trestnom konaní garantované prostredníctvom inštitútu vylúčenia sudcu z ďalšieho prejednávania veci pre jeho zaujatosť v zmysle § 31 a § 32 Trestného poriadku. Obsahom základného práva na prerokovanie veci nestranným súdom nie je však povinnosť sudcu vyhovieť návrhu oprávnených osôb a vylúčiť sa z ďalšieho prerokovania a rozhodovania veci pre zaujatosť. Obsahom základného práva na prerokovanie veci nestranným súdom je len povinnosť súdu

prerokovať každý návrh oprávnenej osoby na vylúčenie sudcu z ďalšieho prerokúvania a rozhodovania veci pre zaujatosť a rozhodnúť o ňom (obdobne napr. I. ÚS 27/98, II. ÚS 121/03, III. ÚS 246/2012). Obdobný právny záver možno aplikovať aj v prípade, ak oprávnená osoba podá návrh na vylúčenie policajta z prerokúvania veci.

V prerokúvanom prípade sťažovateľ spochybnil nezaujatosť povereného policajta v odvolaní a taktiež v dovolaní. Krajský súd v odvolacom konaní a najvyšší súd v dovolacom konaní posúdili skutočnosti, na ktorých zakladal sťažovateľ svoju námietku, a dospeli k záveru, že špecifikovaný vzťah medzi poškodenou a povereným policajtom nebol takého charakteru, aby vyvolal pochybnosti o jeho nezaujatosti. Najvyšší súd poukázal na to, že pochybnosť o nezaujatosti nevyvoláva akýkoľvek vzťah k stranám trestného konania, ale len *„vzťah takého charakteru, ktorý objektívne i subjektívne bráni policajnému orgánu pristupovať k veci a stranám trestného konania nezaujato“*. Obdobne krajský súd uviedol, že podľa sťažovateľom predložených dôkazov nešlo o *„taký priateľský vzťah, o takej vnútornej kvalite a intenzite, aby... (poverený policajt) nebol spôsobilý nezaujato vykonávať úkony trestného konania...“*. Komunikácia prostredníctvom facebooku/sociálnej siete podľa ich názoru v okolnostiach danej veci takýto vzťah sama osebe nemohla založiť. Najvyšší súd v napadnutom uznesení uviedol, že *„napokon o skutočnosti, že poverený príslušník vo veci postupoval nezaujato, svedčí a j tá okolnosť, že po podaní návrhu na podanie obžaloby, tento návrh preskúmal najskôr prokurátor a keďže nezistil žiadne pochybenia zo strany povereného príslušníka, podal na príslušnom súde vo veci obžalobu, ktorá bola bez akýchkoľvek pochybností súdom prijatá“*.

Vychádzajúc z uvedených skutočností, ústavný súd konštatuje, že konajúce súdy – najvyšší súd a krajský súd sa s námietkou sťažovateľa týkajúcou sa zaujatosti povereného policajta zaoberali a svoj právny záver primerane odôvodnili. Právny záver najvyššieho súdu v spojení s právnym názorom krajského súdu nemožno podľa názoru ústavného súdu považovať ani za arbitrárny a ani za zjavne neodôvodnený, preto je ústavne udržateľný.

Neobstojí námietka sťažovateľa, že pre posúdenie nezaujatosti policajta nie je potrebné preukazovať povahu a intenzitu vzťahu k špecifikovanej osobe (v tomto

prípade k poškodenej, pozn.). Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) v súvislosti s posudzovaním nestrannosti súdu uviedol: „V každom jednotlivom prípade musí byť rozhodnuté, či predmetná známosť je takého druhu a stupňa, že indikuje nedostatok nestrannosti súdu.“ (rozsudok vo veci Pullar proti Spojenému kráľovstvu z 10. 6. 1996, bod 38, obdobne pozri aj uznesenie ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 38/09, ktorý taktiež poukazuje na uvedený rozsudok ESLP). Obdobne najvyšší súd v uznesení sp. zn. 1 Toš Nd 2/2007 z 25. apríla 2007 (z ktorého zjavne vychádzal aj krajský súd pri odôvodnení svojho uznesenia zo 4. septembra 2014) uviedol, že „[k] vylúčeniu sudcu z vykonávania úkonov trestného konania z dôvodu pomeru k takým osobám môže v uvedenom prípade dôjsť len vtedy, ak jeho vzťah k týmto osobám je takej vnútornej kvality a intenzity, že sudca nie je spôsobilý rozhodovať nestranne a nezávisle alebo by sa takým mohol javiť navonok“. V súvislosti s citovanými právnymi závermi ústavný súd konštatuje, že aj pri posudzovaní nestrannosti policajta je primerane potrebné aplikovať zásady, ktoré sa uplatňujú pri posudzovaní nestrannosti sudcu, resp. súdu.

Pokiaľ ide o námietku sťažovateľa týkajúcu sa nezákonnosti vykonaného dokazovania, túto tiež nemožno akceptovať. Námietky sťažovateľa v tomto smere majú sčasti hypotetický charakter s tým, že sťažovateľ nijako nepreukazuje reálnosť svojich tvrdení. Pokiaľ ide o námietku o nezákonnosti rekognície, najvyšší súd sa s touto námietkou vysporiadal a poukázal na to, že okresný súd na hlavnom pojednávaní vykonal ďalšie dôkazy, ktoré v dostatočnej miere usvedčujú sťažovateľa zo spáchania vymedzeného skutku. Z rozsudku okresného súdu sp. zn. 3 T 254/2013 z 29. mája 2014 vyplýva, že tento na hlavnom pojednávaní vypočul svedkyňu – poškodenú a svedkov [redacted] – policajtov a vykonal aj konfrontáciu týchto svedkov so sťažovateľom. Rovnako tak vypočul aj svedkyňu [redacted]. Okresný súd prečítal znalecké posudky Kriministického a expertízneho ústavu v Košiciach týkajúce sa okrem iného zaistených trasologických stôp a zaistených topánok sťažovateľa. Následne popri prečítaní zápisnice o rekognícii okresný súd prečítal aj zápisnice o ohliadke miesta činu a o vydaní veci [páru letnej obuvi a páru úpletových (zimných) rukavíc]. Vychádzajúc z uvedených skutočností, ústavný súd konštatuje, že právny záver najvyššieho súdu týkajúci

sa vykonaného dokazovania nie je arbitrárny, prípadne zjavne neodôvodnený, preto je ústavne udržateľný.

Na tomto základe ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Po odmietnutí sťažnosti bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. novembra 2016